P9_TA(2020)0274

Akt o digitalnih storitvah in vprašanja, ki se zastavljajo na področju temeljnih pravic

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 20. oktobra 2020 o aktu o digitalnih storitvah in vprašanjih, ki se zastavljajo na področju temeljnih pravic (2020/2022(INI))

(2021/C 404/03)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju Pogodbe o Evropski uniji (PEU), zlasti člena 2,

— ob upoštevanju Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU), zlasti členov 16 in 114,

— ob upoštevanju Listine Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti členov 6, 7, 8, 11, 13, 21, 22, 23, 24, 26, 38 in 47,

— ob upoštevanju Direktive 2000/31/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 8. junija 2000 o nekaterih pravnih vidikih storitev informacijske družbe, zlasti elektronskega poslovanja na notranjem trgu (Direktiva o elektronskem poslovanju) ([1]),

— ob upoštevanju Uredbe (EU) 2016/679 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 27. aprila 2016 o varstvu posameznikov pri obdelavi osebnih podatkov in o prostem pretoku takih podatkov ter o razveljavitvi Direktive 95/46/ES (Splošna uredba o varstvu podatkov) ([2]),

— ob upoštevanju Direktive 2002/58/ES Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. julija 2002 o obdelavi osebnih podatkov in varstvu zasebnosti na področju elektronskih komunikacij (Direktiva o zasebnosti in elektronskih komunikacijah) ([3]),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2018/1808 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. novembra 2018 o spremembi Direktive 2010/13/EU o usklajevanju nekaterih zakonov in drugih predpisov držav članic o opravljanju avdiovizualnih medijskih storitev (Direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah) glede na spreminjajoče se tržne razmere ([4]),

— ob upoštevanju Direktive (EU) 2019/790 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 17. aprila 2019 o avtorski in sorodnih pravicah na enotnem digitalnem trgu in spremembi direktiv 96/9/ES in 2001/29/ES ([5]) (direktiva o avtorski pravici),

— ob upoštevanju priporočila Komisije (EU) 2018/334 z dne 1. marca 2018 o ukrepih za učinkovito preprečevanje nezakonitih spletnih vsebin ([6]),

— ob upoštevanju Europolove ocene ogroženosti zaradi internetnega organiziranega kriminala (IOCTA) z dne 18. septembra 2018,

— ob upoštevanju s tem povezane sodne prakse Sodišča Evropske unije,

— ob upoštevanju člena 54 Poslovnika,

— ob upoštevanju mnenj Odbora za notranji trg in varstvo potrošnikov ter Odbora za kulturo in izobraževanje,

— ob upoštevanju poročila Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve (A9-0172/2020),

([1]) UL L 178, 17.7.2000, str. 1.
([2]) UL L 119, 4.5.2016, str. 1.
([3]) UL L 201, 31.7.2002, str. 37.
([4]) UL L 303, 28.11.2018, str. 69.
([5]) UL L 130, 17.5.2019, str. 92.
([6]) UL L 63, 6.3.2018, str. 50.

torek, 20. oktober 2020

A. ker morajo biti temeljne pravice, kot so varstvo zasebnosti in osebnih podatkov, načelo nediskriminacije ter svoboda izražanja in obveščanja, ukoreninjene v samem jedru uspešne in trajne politike EU o digitalnih storitvah; ker morajo biti te pravice izražene v črki zakona in v duhu njegovega izvajanja;

B. ker so se vrste digitalnih storitev in vloge ponudnikov digitalnih storitev močno spremenile od sprejetja direktive o elektronskem poslovanju pred dvajsetimi leti;

C. ker zaupanje uporabnikov lahko pridobijo samo digitalne storitve, ki spoštujejo njihove temeljne pravice, s čimer se ne zagotovi le uporaba storitev, temveč tudi konkurenčna prednost ter stabilni poslovni modeli za podjetja;

D. ker so bila pravila o varstvu podatkov, ki se uporabljajo za vse ponudnike digitalnih storitev na ozemlju EU, nedavno posodobljena in harmonizirana po vsej EU s splošno uredbo o varstvu podatkov; ker so pravila o zasebnosti za elektronske komunikacije, ki so podskupina digitalnih storitev, zajeta v direktivi o zasebnosti in elektronskih komunikacijah in se trenutno pregledujejo;

E. ker se je količina vseh vrst izmenjanih vsebin, ki jih ustvarijo uporabniki, in storitev, ki se zagotavljajo prek spletnih platform, vključno s storitvami v oblaku, eksponentno in z doslej nepoznano hitrostjo, ki jo omogočajo napredne tehnologije, povečala; ker to vključuje nezakonite vsebine, kot so posnetki spolnih zlorab otrok na spletu, in vsebine, ki so zakonite, vendar lahko škodijo družbi in demokraciji, kot so dezinformacije o sredstvih proti COVID-19;

F. ker se v zadnjih letih čedalje bolj širijo spletni sovražni govor in dezinformacije, saj posamezniki in razdiralni subjekti uporabljajo spletne platforme za vse večjo polarizacijo, ta se pa izkorišča v politične namene; ker so ženske, nebelci, pripadniki etničnih ali jezikovnih manjšin ali osebe, ki dojemajo kot take, ter osebe LGBTIQ pogosto tarča diskriminatornega sovražnega govora, ustrahovanja in groženj ter služijo kot grešni kozli na spletu;

G. ker so k temu trendu prispevale spletne platforme, katerih poslovni model temelji na zbiranju in analizi podatkov o uporabnikih, da bi ustvarili več prometa in klikov, po drugi strani pa več podatkov o profiliranju in s tem več dobička; ker to vodi k povečanju senzacionalističnih vsebin; ker sovražni govor in dezinformacije škodijo javnemu interesu, saj spodkopavajo spoštljivo in iskreno javno razpravo ter ogrožajo javno varnost, ker lahko spodbudijo nasilje v resničnem svetu; ker je boj proti takšnim vsebinam bistven za zagotavljanje spoštovanja temeljnih pravic ter za zaščito pravne države in demokracije v EU;

H. ker družbeni mediji in druge platforme za širjenje vsebine uporabljajo tehnike profiliranja za ciljno usmerjanje in širjenje svojih vsebin, pa tudi oglasov; ker je mogoče podatke, zbrane iz digitalnih sledi posameznikov, rudariti na način, ki omogoča zelo natančen sklep o intimnih osebnih informacijah, zlasti kadar se ti podatki združijo z drugimi nabori podatkov; ker so škandali Cambridge Analytica in Facebook razkrili tveganja, povezana z nepreglednimi postopki obdelave podatkov na spletnih platformah, saj so razkrili, da so bili nekateri volivci tarča mikrociljanega političnega oglaševanja in včasih celo ciljno usmerjenih dezinformacij;

I. ker avtomatizirani algoritmi, ki odločajo o tem, kako obravnavati, prednostno razvrstiti, razširjati in brisati vsebine tretjih oseb na spletnih platformah, tudi med političnimi in volilnimi kampanjami, pogosto posnemajo obstoječe diskriminacijske vzorce v družbi, kar vodi v visoko tveganje diskriminacije že prizadetih oseb; ker razširjena uporaba algoritmov za odstranjevanje ali blokiranje vsebin vzbuja pomisleke tudi glede pravne države ter odpira vprašanja zakonitosti, legitimnosti in sorazmernosti;

J. ker ima majhno število večinoma neevropskih ponudnikov storitev tržno moč in vpliva na pravice in svoboščine posameznikov, družb in demokracij tako, da ima nadzor nad predstavitvijo informacij, storitev in proizvodov, ter ima

posledično tudi ogromen vpliv na delovanje vseh držav članic in na njihove državljane; ker imajo lahko odločitve velikih platform daljnosežne posledice za svobodo izražanja in obveščanja ter svobodo in pluralnost medijev;

K. ker se je politični pristop k boju proti nezakonitim spletnim vsebinam v EU doslej večinoma osredotočal na prostovoljno sodelovanje in odstranjevanje na podlagi sodne odredbe, vse več držav članic pa na neusklajen način sprejema dodatno nacionalno zakonodajo za boj proti nezakonitim vsebinam; ker so bile določbe za obravnavanje nekaterih vrst nezakonitih vsebin vključene v nedavno sektorsko zakonodajo na ravni EU;

L. ker zgolj samoregulativni pristop platform ne zagotavlja ustrezne preglednosti, odgovornosti in nadzora; ker tak pristop javnim organom, civilni družbi in uporabnikom ne zagotavlja ustreznih informacij o tem, kako platforme obravnavajo nezakonite vsebine in dejavnosti ter vsebine, ki kršijo njihove pogoje poslovanja, niti o tem, kako na splošno urejajo vsebine;

M. ker tak pristop morda ne zagotavlja spoštovanja temeljnih pravic in ustvarja razmere, v katerih se sodne pristojnosti delno prenesejo na zasebne subjekte, kar pomeni tveganje poseganja v pravico do svobode izražanja;

N. ker sta regulativni pregled in nadzor v EU povezana s posameznimi sektorji; ker bi bilo koristno dodatno in celovitejše usklajevanje med različnimi nadzornimi organi v EU;

O. ker pomanjkanje zanesljivih in primerljivih javnih podatkov o razširjenosti nezakonitih in škodljivih spletnih vsebin, o obvestilih ter samoregulativni odstranitvi teh vsebin in odstranitvi na podlagi sodne odredbe ter o nadaljnjih ukrepih pristojnih organov povzroča pomanjkanje preglednosti in odgovornosti v zasebnem in javnem sektorju; ker ni dovolj informacij o algoritmih, ki jih uporabljajo platforme in spletišča, ter o tem, kako platforme obravnavajo napačno odstranjevanje vsebin;

P. ker je spolno izkoriščanje otrok na spletu ena od oblik nezakonite vsebine, ki jo tehnološki dosežki spodbujajo; ker velika količina posnetkov spolnih zlorab otrok, ki kroži na spletu, predstavlja resne izzive za odkrivanje, preiskovanje in predvsem prizadevanja za identifikacijo žrtev; ker se je po podatkih Europola število poročil o spletni izmenjavi posnetkov spolnih zlorab otrok, ki so bila poslana Nacionalnemu središču za pogrešane otroke in otroke žrtve izkoriščanja v ZDA, v zadnjem letu povečalo za 106 %;

Q. ker bi bilo treba v skladu s sodno prakso Sodišča Evropske unije vsebino odstraniti na podlagi sodne odredbe države članice; ker lahko ponudniki storitev gostovanja uporabljajo avtomatizirana iskalna orodja in tehnologijo za odkrivanje in odstranjevanje vsebine, ki je enakovredna vsebini, ki je bila predhodno razglašena za nezakonito, vendar ne bi smeli imeti obveznosti, da v splošnem nadzirajo informacije, ki jih shranjujejo, ali da dejavno iščejo dejstva ali okoliščine, ki kažejo na nezakonito dejavnost iz člena 15(1) Direktive 2000/31/ES;

R. ker je zanesljiva elektronska identifikacija osnovni pogoj za zagotovitev varnega dostopa do digitalnih storitev in varnejše izvajanje elektronskih transakcij; ker je doslej le 15 držav članic Komisijo obvestilo o svoji shemi elektronske identifikacije za čezmejno priznavanje v okviru Uredbe (EU) št. 910/2014 ([7]) (uredba eIDAS);

S. ker so splet in spletne platforme še vedno pomembna lokacija za dejavnosti terorističnih skupin in se uporabljajo kot orodje za širjenje propagande, novačenje in promocijo njihovih dejavnosti;

([7]) Uredba (EU) št. 910/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 23. julija 2014 o elektronski identifikaciji in storitvah zaupanja za elektronske transakcije na notranjem trgu in o razveljavitvi Direktive 1999/93/ES (UL L 257, 28.8.2014, str. 73).

torek, 20. oktober 2020

1. verjame v jasne družbene in gospodarske koristi delujočega enotnega digitalnega trga za EU in njene države članice; pozdravlja te koristi, zlasti izboljšan dostop do informacij in okrepitev svobode izražanja; poudarja pomembno obveznost zagotavljanja pravičnega digitalnega ekosistema, v katerem se spoštujejo temeljne pravice, določene v Pogodbah in Listini Evropske unije o temeljnih pravicah, zlasti svoboda izražanja in obveščanja, nediskriminacija, svoboda in pluralnost medijev, zasebnost in varstvo podatkov, ter se zagotavlja varnost uporabnikov na spletu; poudarja, da bi morali biti zakonodajni in drugi regulativni ukrepi na enotnem digitalnem trgu, katerih namen je zagotoviti izpolnjevanje te obveznosti, strogo omejeni na nujno potrebno; opozarja, da je uporaba mehanizmov za odstranjevanje vsebin brez zagotavljanja dolžnega pravnega postopanja v nasprotju s členom 10 Evropske konvencije o človekovih pravicah;

2. poziva Komisijo, naj sprejme prilagojen regulativni pristop, da bi obravnavala še vedno prisotne razlike med spletnim in nespletnim svetom ter izzive, ki jih prinaša raznolikost subjektov in storitev, ki se ponujajo na spletu; v zvezi s tem meni, da je treba uporabiti različen regulativni pristop za nezakonito in zakonito vsebino; poudarja, da bi bilo treba nezakonite spletne vsebine in kazniva dejanja, ki jih omogoča kibernetski prostor, obravnavati enako strogo in na podlagi istih pravnih načel kot nezakonite vsebine in kazniva dejanja zunaj spleta ter z enakimi jamstvi za državljane; ponavlja, da je direktiva o elektronskem poslovanju, ki ureja upravljanje vsebin, pravni okvir za spletne storitve na notranjem trgu;

3. meni, da je nujno, da se nezakonite vsebine hitro in dosledno odstranijo, da se lahko obravnavajo kazniva dejanja in kršitve temeljnih pravic; meni, da prostovoljni kodeksi ravnanja le delno rešijo to vprašanje;

4. ponudnike digitalnih storitev poziva, naj v zvezi z odstranjevanjem vsebin ravnajo skrbno, sorazmerno in nediskriminatorno ter naj v vseh okoliščinah spoštujejo temeljne pravice uporabnikov in upoštevajo, da je v odprti in demokratični družbi svoboda izražanja in obveščanja ključnega pomena, saj se bodo tako lahko izognili odstranitvi vsebin, ki niso nezakonite; zahteva, da ponudniki digitalnih storitev, ki želijo zakonite vsebine uporabnikov omejiti na lastno pobudo, razmislijo o možnosti, da bi jih le označili in ne odstranili s spleta, saj bi se tako lahko uporabniki sami odločili, ali bodo dostopali do njih;

5. meni, da bi se morali vsi zakonsko predpisani ukrepi za odstranjevanje vsebin v aktu o digitalnih storitvah nanašati le na nezakonite vsebine, kot so opredeljene v zakonodaji EU in nacionalni zakonodaji, ter da zakonodaja ne bi smela vključevati nobenih neopredeljenih konceptov in izrazov, saj bi to ustvarilo pravno negotovost za spletne platforme ter ogrozilo temeljne pravice in svobodo govora;

6. priznava pa, da sedanji digitalni ekosistem prav tako spodbuja problematično vedenje, kot so mikrociljanje na podlagi značilnosti, ki razkrivajo fizično ali psihološko ranljivost, širjenje sovražnega govora, rasističnih vsebin in dezinformacij, težave v porastu, kot je organizirana zloraba številnih platform, in ustvarjanje računov ali manipulacija spletnih vsebin z algoritmi; z zaskrbljenostjo ugotavlja, da nekateri poslovni modeli temeljijo na prikazovanju senzacionalnih in polarizirajočih vsebin uporabnikom, da bi se podaljšal čas, ki ga uporabniki porabijo pred zasloni, in s tem dobiček spletnih platform; poudarja negativne učinke takih poslovnih modelov na temeljne pravice posameznikov in družbo kot celoto; poziva k preglednosti politik monetizacije spletnih platform;

7. zato poudarja, da je treba omejiti širjenje takšne škodljive vsebine; je trdno prepričan, da so v zvezi s tem ključnega pomena medijska pismenost, nadzor uporabnikov nad vsebinami, ki so jim predlagane, ter javni dostop do kakovostnih vsebin in izobraževanja; zato pozdravlja pobudo Komisije za ustanovitev evropskega observatorija za digitalne medije, da se podprejo neodvisne službe za preverjanje dejstev, poveča seznanjenost javnosti z dezinformacijami na spletu in podprejo javni organi, zadolženi za spremljanje digitalnih medijev;

8. poziva Komisijo in države članice, naj podprejo neodvisne in javne medije ter izobraževalne pobude o medijski pismenosti in ciljno usmerjene kampanje ozaveščanja v civilni družbi; poudarja, da bi bilo treba posebno pozornost nameniti škodljivim vsebinam v zvezi z mladoletnimi uporabniki interneta, zlasti v zvezi z njihovo izpostavljenostjo kibernetskemu ustrahovanju, spolnemu nadlegovanju, pornografiji, nasilju in samopoškodovanju;

9. ugotavlja, da splošno in neselektivno zbiranje osebnih podatkov o vsaki uporabi digitalne storitve nesorazmerno posega v pravico do zasebnosti in varstva osebnih podatkov, saj spletne dejavnosti posameznika nudijo natančen vpogled v njegovo osebnost in s tem omogočajo manipulacijo; predvsem poudarja, da utegne imeti mikrociljanje in vedenjsko ciljanje ter ocenjevanje posameznikov, zlasti mladoletnikov in ranljivih skupin, negativne posledice zaradi vmešavanja v njihovo zasebno življenje, pri čemer se porajajo tudi vprašanja glede zbiranja in uporabe podatkov, ki se uporabljajo pri personaliziranem oglaševanju, ponujanju proizvodov ali storitev ali določanju cen; potrjuje, da je bila pravica uporabnikov, da pri uporabi digitalnih storitev ne bodo predmet vsesplošnega sledenja, vključena v splošno uredbo o varstvu podatkov in bi jo bilo treba ustrezno uveljavljati po vsej EU; ugotavlja, da je Komisija v svojem predlogu nove uredbe o spoštovanju zasebnega življenja in varstvu osebnih podatkov na področju elektronskih komunikacij (2017/0003(COD)) predlagala, da se ciljno urejanje vsebin pogoji z odločitvijo o sodelovanju;

10. meni, da je zavajajoče ali prikrito politično oglaševanje posebna vrsta spletne grožnje, saj vpliva na osrednje mehanizme, ki omogočajo delovanje demokratične družbe, zlasti kadar tako vsebino sponzorirajo tretje osebe, med drugim tudi tuji subjekti; poudarja, da lahko uporaba obsežnega profiliranja za politično mikrociljanje, katerega namen je manipulirati z volilnim vedenjem, resno ogrozi temelje demokracije; zato poziva ponudnike digitalnih storitev, naj sprejmejo potrebne ukrepe za prepoznavanje in označevanje vsebin, ki jih nalagajo avtomatizirani programi, in pričakuje, da bo Komisija določila smernice za uporabo takšnih prepričljivih digitalnih tehnologij v volilnih kampanjah in politiki političnega oglaševanja; v zvezi s tem poziva k določitvi strogih zahtev glede preglednosti za prikazovanje plačanih političnih oglasov;

11. meni, da je nujno, da se nezakonite vsebine dosledno in hitro odstranijo, da bi tako odpravili kršitve, zlasti v zvezi z otroki in teroristično vsebino, in kršitve temeljnih pravic s potrebnimi jamstvi, kot so preglednost postopka, pravica do pritožbe in dostop do učinkovitega sodnega varstva; meni, da prostovoljni kodeksi ravnanja in standardni pogodbeni pogoji ne vključujejo ustreznih mehanizmov izvrševanja in da se je izkazalo, da le delno rešujejo to vprašanje; poudarja, da so za izvajanje zakonodaje, odločanje o zakonitosti spletnih dejavnosti in vsebin ter odrejanje ponudnikom storitev gostovanja, naj odstranijo nezakonite vsebine ali onemogočijo dostop do njih, končno odgovorni neodvisni pristojni organi;

12. priznava, da čeprav je mogoče enostavno ugotoviti, da so nekatere vrste vsebin nezakonite, je odločitev za druge vrste vsebin težja, saj zahteva umestitev v kontekst; opozarja, da sedanja avtomatizirana orodja niso sposobna kritične analize in ustreznega razumevanja pomena konteksta za posamezne vsebine, kar bi lahko povzročilo nepotrebno odstranjevanje vsebin ter škodovalo svobodi izražanja in dostopu do različnih informacij, tudi o političnih stališčih, kar bi privedlo do cenzure; poudarja, da človeški pregled avtomatiziranih poročil, ki ga izvajajo ponudniki storitev ali njihovi pogodbeni izvajalci, te težave ne reši v celoti, zlasti če se odda v zunanje izvajanje zasebnemu osebju, ki ni dovolj neodvisno, usposobljeno in odgovorno;

13. zaskrbljeno ugotavlja, da je nezakonite spletne vsebine enostavno hitro razmnoževati, kar močno povečuje negativne učinke v zelo kratkem času; vseeno meni, da akt o digitalnih storitvah ne bi smel vsebovati obveznosti ponudnikov storitev gostovanja ali drugih tehničnih posrednikov, da uporabljajo avtomatizirana orodja za moderiranje vsebin;

14. opozarja, da nezakonitih spletnih vsebin ne bi smeli le odstraniti s spletnih platform, temveč bi morali organi preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja ter sodstvo nadalje ukrepati, kadar gre za kazniva dejanja; poziva Komisijo, naj razmisli, da bi od spletnih platform zahtevala, da pristojnemu organu poročajo o hudih kaznivih dejanjih, ko se z njimi seznanijo; v zvezi s tem ugotavlja, da ključna težava v nekaterih državah članicah ni le v tem, da imajo nerešene zadeve, temveč tudi to, da zadeve sploh še niso začete; poziva k odpravi ovir za vložitev pritožb pri pristojnih organih; je prepričan, da bi bilo treba zaradi čezmejne narave interneta in hitrega razširjanja nezakonitih spletnih vsebin izboljšati sodelovanje med ponudniki storitev in pristojnimi nacionalnimi organi ter čezmejno sodelovanje med pristojnimi nacionalnimi organi, to sodelovanje pa bi moralo temeljiti na načelih nujnosti in sorazmernosti; v zvezi s tem poudarja potrebo po spoštovanju pravnega reda EU in vzpostavljenih načel čezmejnega sodelovanja ter vzajemnem zaupanju; poziva države članice, naj

svojim organom kazenskega pregona in pravosodnim organom zagotovijo potrebno strokovno znanje, vire in orodja, da bodo lahko učinkovito in uspešno obravnavali vse večje število primerov nezakonitih spletnih vsebin in reševali spore v zvezi z odstranjevanjem vsebin s spleta, ter izboljšajo dostop do pravnega varstva na področju digitalnih storitev;

15. poudarja, da se lahko ena vsebina šteje za nezakonito v eni državi članici, vendar je zajeta v pravici do svobode izražanja v drugi državi članici; poudarja, da od ponudnikov storitev gostovanja ne bi smeli zahtevati, da odstranijo informacije ali blokirajo dostop do njih, če so zakonite v državi, v kateri imajo sedež, ali kjer prebiva ali ima sedež njihov pravni zastopnik, saj bomo tako zaščitili svobodo govora, preprečili kolizijo zakonov ter se izognili neupravičenemu in neučinkovitemu geografskemu blokiranju, hkrati pa bomo tako dosegli cilj harmoniziranega enotnega digitalnega trga; opozarja, da lahko nacionalni organi izvršujejo samo odredbe o odstranitvi, ki so jih izdali neodvisni pristojni organi, naslovljene na ponudnike storitev s sedežem na njihovem ozemlju; meni, da je treba okrepiti mehanizme sodelovanja med državami članicami ob podpori Komisije in ustreznih agencij Unije; poziva k strukturiranemu dialogu med državami članicami, da bi se ocenilo tveganje določenih vrst vsebin in ugotovile morebitne razlike v oceni teh tveganj med državami članicami;

16. poudarja, da bi bilo treba nezakonite vsebine odstraniti z mesta, kjer se nahajajo, in da se od posrednikov, ki zagotavljajo zgolj prenos podatkov, ne bi smelo zahtevati blokiranja dostopa do vsebin;

17. trdno verjame, da bi bilo treba sedanji pravni okvir EU, ki ureja digitalne storitve, posodobiti, da bi se lahko spopadli z izzivi, ki jih prinašata razdrobljenost med državami članicami in nova tehnologija, kot so razširjenost profiliranja in algoritemskega odločanja, ki prežemata vsa življenjska področja, ter zagotovili pravno jasnost in spoštovanje temeljnih pravic, zlasti svobode izražanja in pravice do zasebnosti na način, ki bo zdržal preizkušnjo časa, glede na to, kako hitro se razvija tehnologija;

18. pozdravlja zavezo Komisije, da uvede usklajen pristop, ki bo obravnaval obveznosti ponudnikov digitalnih storitev, tudi spletnih posrednikov, da se preprečita razdrobljenost notranjega trga in nedosledno izvrševanje predpisov; poziva Komisijo, naj predlaga najučinkovitejše in najuspešnejše rešitve za notranji trg kot celoto, pri tem pa naj ne ustvarja novih nepotrebnih upravnih bremen in zagotovi, da bo digitalni skupni trg ostal odprt, pravičen, varen in konkurenčen za vse udeležence; poudarja, da mora biti sistem odgovornosti ponudnikov digitalnih storitev sorazmeren, ne sme zapostavljati malih in srednjih podjetij ter nerazumno omejevati naložb in dostopa do informacij;

19. meni, da bi morala reforma temeljiti na trdnih temeljih in popolni skladnosti z veljavno zakonodajo EU, zlasti s splošno uredbo o varstvu podatkov in direktivo o zasebnosti in elektronskih komunikacijah, ki je trenutno v postopku pregleda, in spoštovanju primarnosti drugih sektorskih instrumentov, kot je direktiva o avdiovizualnih medijskih storitvah; poudarja, da lahko posodobitev pravil o e-trgovanju vpliva na temeljne pravice; zato poziva Komisijo, naj se posodobitve loti skrajno previdno in naj v svojo revizijo vključi tudi mednarodne standarde človekovih pravic;

20. poudarja, da je praktična zmožnost posameznih uporabnikov, da razumejo kompleksne podatkovne ekosisteme in se v njih znajdejo, izredno omejena, enako pa velja za njihovo sposobnost, da ugotovijo, ali so jim informacije, ki jih prejemajo, ter storitve, ki jih uporabljajo, na voljo pod enakimi pogoji kakor drugim uporabnikom; zato poziva Komisijo, da preglednost in nediskriminacijo v aktu o digitalnih storitvah postavi na osrednje mesto;

21. vztraja, da mora biti cilj akta o digitalnih storitvah zagotoviti visoko raven preglednosti v zvezi z delovanjem spletnih storitev in digitalno okolje brez diskriminacije; poudarja, da je poleg obstoječega trdnega regulativnega okvira, ki varuje zasebnost in osebne podatke, potrebna obveznost za spletne platforme, da se zagotovi zakonita uporaba algoritmov; zato poziva Komisijo, naj oblikuje ureditev na podlagi direktive o elektronskem poslovanju, ki bo jasno opredelila odgovornost ponudnikov storitev za obravnavanje tveganj, s katerimi se soočajo njihovi uporabniki, in za zaščito njihovih pravic, ter naj določi obveznost preglednosti in razložljivosti algoritmov, kazni za zagotavljanje izpolnjevanja teh obveznosti, možnost človeškega posredovanja in druge ukrepe, kot so letne neodvisne revizije in posebni stresni testi za pomoč in zagotavljanje pravilnega ravnanja;

22. poudarja, da morajo biti nekateri ponudniki digitalnih storitev sposobni nedvoumno identificirati uporabnike na način, ki je enakovreden nespletnim storitvam; ugotavlja, da spletne platforme pri registraciji za storitev zbirajo nepotrebne osebne podatke, kot so številke mobilnih telefonov, kar je pogosto posledica uporabe možnosti enotne prijave; poudarja, da je v splošni uredbi o varstvu podatkov jasno opisano načelo zmanjšanja količine podatkov, s katerim se količina zbranih podatkov omejuje samo na tiste, ki so nujno potrebni za posamezni namen; priporoča, naj se od spletnih platform, ki podpirajo enotno storitev za prijavo in imajo prevladujoči tržni delež, zahteva, da podpirajo tudi vsaj en odprt zunanji sistem identifikacije, ki temelji na nelastniškem, decentraliziranem in interoperabilnem okviru;

23. poudarja, da je treba za primere, ko je zunaj spleta potrebna uradna identifikacija, ustvariti enakovreden varen sistem elektronske identifikacije; meni, da se spletna identifikacija lahko izboljša z izvrševanjem čezmejne interoperabilnosti elektronske identifikacije po Evropski uniji na podlagi uredbe eIDAS; poziva Komisijo, naj preuči možnost uvedbe enotnega evropskega sistema prijave kot alternativo zasebnim sistemom enotne prijave in uvede obveznost, da morajo digitalne storitve vedno ponuditi tudi ročno možnost prijave, ki naj bo privzet način; poudarja, da bi bilo treba tovrstno storitev zasnovati tako, da bi bilo zbiranje prepoznavnih vpisnih podatkov pri ponudniku storitve vpisa tehnično onemogočeno in da bi se zbirali samo strogo minimalni podatki; zato priporoča Komisiji, naj preuči možnost vzpostavitve sistema preverjanja za uporabnike digitalnih storitev, da bi zagotovili varstvo osebnih podatkov in preverjanje starosti, zlasti mladostnikov, ta sistem pa se ne bo uporabljal za komercialne namene in ne za sledenje uporabnikom po spletnih mestih; poudarja, da bi se morali ti sistemi za prijavo in preverjanje uporabljati le za digitalne storitve, za katere je potrebna osebna identifikacija, avtentikacija ali preverjanje starosti; opozarja, da morajo države članice in institucije Unije zagotoviti, da so elektronske identifikacije varne in pregledne, da obdelujejo samo podatke, potrebne za identifikacijo uporabnika, in da se uporabljajo le v zakonite in ne v komercialne namene ter se ne uporabljajo za omejevanje splošnega dostopa do interneta ali sledenje uporabnikom po spletnih mestih;

24. meni, da je nujno treba popolnoma harmonizirati in pojasniti predpise o odgovornosti na ravni EU, da se zagotovi spoštovanje temeljnih pravic in svoboščin uporabnikov po vsej EU; meni, da bi bilo treba v teh predpisih ohraniti izjeme od odgovornosti za posrednike, ki dejansko niso seznanjeni z nezakonito dejavnostjo ali informacijami na svojih platformah; je zaskrbljen, ker so nedavni nacionalni zakoni za boj proti sovražnemu govoru in dezinformacijam povzročili vse večjo razdrobljenost pravil in nižjo raven varstva temeljnih pravic v EU;

25. zato poziva k oblikovanju zakonodajnih predlogov, s katerimi bi enotni digitalni trg ostal odprt in konkurenčen, tako da bi ponudnikom digitalnih storitev naložili harmonizirane zahteve, da uporabijo učinkovite, dosledne, pregledne in pravične postopke in postopkovna jamstva za boj proti nezakonitim vsebinam v skladu z nacionalnim in evropskim pravom ter s harmoniziranim mehanizmom prijave in ukrepanja;

26. v zvezi s tem meni, da je za spletne platforme ključno, da se določijo jasna pravila, zahteve in jamstva v zvezi z odgovornostjo za vsebino tretjih strani; predlaga vzpostavitev skupnega regulativnega okvira, s katerim bi učinkovito opredelili in odstranjevali nezakonite vsebine;

27. poudarja, da bi pravila o mehanizmih prijave in ukrepanja morale dopolnjevati zahteve, da platforme sprejmejo specifične ukrepe, sorazmerne z njihovim obsegom, tehničnimi zmogljivostmi in zmogljivostmi delovanja, da bi se učinkovito spopadli s pojavom nezakonitih vsebin v okviru njihovih storitev; zato ugotavlja, da bi morda od ponudnikov digitalnih storitev zahtevali občasno iskanje točno določenih vsebin ali delov vsebin, ki jih je sodišče že opredelilo kot nezakonite, in sicer če bi bilo to tehnološko izvedljivo in na podlagi dobro utemeljenih zahtev neodvisnih pristojnih javnih organov, ob upoštevanju specifičnega konteksta vsebine ter pod pogojem, da bi spremljanje in iskanje tovrstnih informacij na podlagi odredbe omejili na informacije, ki bi nespremenjeno prenašale sporočilo prvotne nezakonite vsebine, v odredbi pa bi moralo biti natančno navedeno, za katere elemente gre, kar bi bilo skladno s sodbo Sodišča z dne 3. oktobra 2019 v zadevi C-18/18 ([8]), torej bi bili enaki ali enakovredni do take mere, da ponudniku gostovanja ne bi bilo treba opraviti neodvisne ocene te vsebine;

([8]) Sodba Sodišča Evropske unije z dne 3. oktobra 2019, Eva Glawischnig-Piesczek proti Facebook Ireland Limited, C-18/18, EU:C:2019:821.

torek, 20. oktober 2020

28. meni, da bi bilo treba izbiro konkretnih ukrepov prepustiti platformam; podpira uravnotežen pristop, ki temelji na dialogu z deležniki in oceni tveganj platform, pa tudi jasno verigo odgovornosti, da se preprečijo nepotrebna regulativna bremena za platforme ter nepotrebne in nesorazmerne omejitve temeljnih pravic, zlasti svobode izražanja, dostopa do informacij, tudi o političnih idejah, in pravice do zasebnosti; poudarja, da je mogoče nekatere obveznosti dodatno opredeliti v sektorski zakonodaji; poudarja, da noben ukrep, sprejet v te namene, ne more pravno ali dejansko pomeniti splošne zahteve spremljanja;

29. poudarja, da so nujna ustrezna jamstva in obveznosti dolžnega postopanja, vključno z zahtevo po človeškem nadzoru in preverjanju, poleg postopkov s protiprijavo, da se zagotovi, da lahko lastniki vsebin osebe, ki te vsebine nalagajo, učinkovito in pravočasno zaščitijo svoje pravice, in bodo odločbe o odstranitvi ali blokiranju natančne, dobro utemeljene, bodo ščitile uporabnike in spoštovale temeljne pravice; poudarja, da bi morale biti osebe, ki sistematično in nenehno pošiljajo neupravičena ali nepoštena obvestila, sankcionirane; opozarja, da bi morala biti poleg postopkov protiprijave in zunajsodnih poravnav sporov na platformah v skladu z internim sistemom pritožb še naprej na voljo možnost učinkovitega sodnega varstva, da se zagotovi pravica do učinkovitega pravnega sredstva;

30. podpira ohranitev sedanjega okvira o omejeni odgovornosti za vsebino in načelo države izvora, vendar meni, da je treba izboljšati usklajevanje na področju zahtev po odstranitvi med pristojnimi nacionalnimi organi; poudarja, da bi bilo treba nezakonito vsebino odstraniti s kraja gostovanja; poudarja, da bi morala za takšne zahteve veljati pravna jamstva za preprečevanje zlorab in zagotovitev popolnega spoštovanja temeljnih pravic; poudarja, da bi morale biti zahteve pristojnih organov po odstranitvi točno določene in vključevati jasno navedbo pravne podlage za odstranitev; poudarja, da bi bilo treba za ponudnike storitev, ki ne upoštevajo zakonitih nalogov, uporabiti učinkovit mehanizem nadzora in izvrševanja, vključno s sorazmernimi sankcijami ob upoštevanju njihovih tehničnih in operativnih zmogljivosti;

31. poudarja, da ponudniki digitalnih storitev ne smejo biti zakonsko zavezani hrambi osebnih podatkov svojih uporabnikov ali naročnikov za namene kazenskega pregona, razen če neodvisen pristojni organ odredi ciljno hrambo ob popolnem spoštovanju prava Unije in sodne prakse Sodišča Evropske unije; nadalje opozarja, da bi morala biti takšna hramba podatkov omejena na to, kar je nujno potrebno v zvezi s kategorijami podatkov, ki jih je treba hraniti, ustreznimi komunikacijskimi sredstvi, vpletenimi osebami in sprejetim obdobjem hrambe;

32. meni, da bi akt o digitalnih storitvah za zaščito temeljnih pravic moral uvesti pravila, ki bi zagotovila, da bodo splošni pogoji za storitve ponudnikov digitalnih storitev jasni, pregledni in pravični ter da bodo uporabnikom na voljo v enostavni in dostopni obliki; obžaluje, da pogoji uporabe nekaterih platform za vsebino uradnike organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj silijo k uporabi osebnih računov za preiskovanje nekaterih pritožb, kar ogroža te preiskave in osebno varnost, in poziva k učinkovitejšemu usklajevanju med državami članicami v zvezi z nadaljnjim ukrepanjem organov preprečevanja, odkrivanja in preiskovanja kaznivih dejanj v zvezi z vsebinami, ki so označene kot nezakonite; opozarja, da mora vsaka odredba neodvisnega pristojnega organa o odstranitvi temeljiti na zakonodaji in ne na pogojih za storitve ponudnikov storitev;

33. poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo imeli uporabniki dostop do raznolikih in kakovostnih spletnih vsebin kot sredstvo za zagotavljanje ustrezne obveščenosti državljanov; pričakuje, da bo akt o digitalnih storitvah zagotavljal, da bo kakovostna medijska vsebina lahko dostopna in jo bo mogoče na platformah tretjih strani zlahka najti ter da bo odstranitev vsebine v skladu s standardi človekovih pravic in omejena na vsebino, ki je očitno nezakonita ali za katero je neodvisni pristojni organ ugotovil, da je nezakonita; poudarja, da za zakonite vsebine ne bi smele veljati zakonske obveznosti odstranitve ali blokiranja;

34. podpira intenzivnejši dialog med državami članicami, pristojnimi organi in ustreznimi deležniki, da bi razvili, ocenili in izboljšali učinkovitost pristopa mehkega prava, kot je kodeks ravnanja EU v zvezi z dezinformacijami, da bi se dodatno obravnavali kategorije zakonite vsebine, vključno z dezinformacijami; pričakuje, da bo Komisija objavila smernice, vključno s pravili o večji preglednosti glede moderiranja vsebin in politike oglaševanja, v posebnem instrumentu, ki bo spremljal akt o digitalnih storitvah, s čimer bo zagotovila, da bosta odstranitev in blokiranje zakonitih vsebin na podlagi pogojev

poslovanja omejena na absolutni minimum; nadalje poziva Komisijo, naj vzpostavi okvir, ki bi platformam preprečeval izvajanje druge ravni nadzora nad vsebinami, ki se zagotavljajo v okviru odgovornosti ponudnika medijskih storitev in za katere veljajo posebni standardi in nadzor;

35. poudarja tudi, da bi morali imeti uporabniki več možnosti izbire in nadzora v zvezi z vsebino, ki jo vidijo, vključno z več možnostmi glede načina razvrščanja vsebine in možnostjo izvzetja iz urejanja vsebin; trdno verjame, da bi morala biti zasnova in delovanje priporočilnih sistemov uporabniku prijazna in popolnoma pregledna;

36. meni, da so za odgovornost, tako v zasebnem kot v javnem sektorju, in na dokazih temelječo politiko potrebni zanesljivi podatki o razširjenosti in boju proti nezakoniti dejavnosti ter ostranitvi nezakonitih spletnih vsebin ter zanesljivi podatki o algoritmih spletnih platform za urejanje vsebin;

37. v zvezi s tem poziva k obveznosti letnega, celovitega in rednega javnega poročanja za platforme, ki bo sorazmerna z njihovim obsegom in operativnimi zmogljivostmi, zlasti o postopkih moderiranja vsebin, vključno s podatki o sprejetih ukrepih za boj proti nezakoniti spletni dejavnosti, s standardiziranimi podatki o količini odstranjenih vsebin in pravno podlago ter razlogi za odstranitev, vrsti in utemeljitvi prejetih zahtev za odstranitev, številom zahtevkov, katerih izvršitev je bila zavrnjena, in razlogi za zavrnitev; poudarja, da bi bilo treba ta poročila, ki povzemajo ukrepe, sprejete v enem letu, predložiti do konca prvega trimesečja naslednjega leta;

38. poleg tega poziva k obveznosti letnega javnega poročanja za nacionalne organe, vključno s standardiziranimi podatki o številu zahtevkov za odstranitev in njihovi pravni podlagi, številu zahtevkov za odstranitev, pri katerih so se uporabila upravna ali pravna sredstva, rezultatu teh postopkov z omembo izidov, v katerih je bila natančno opredeljena nezakonita vsebina, in skupnem številu odločitev o izreku kazni, vključno z opisom vrste izrečene kazni;

39. izraža zaskrbljenost zaradi razdrobljenosti in dokumentiranega pomanjkanja finančnih in človeških virov za organe spremljanja in nadzora; poziva k večjemu sodelovanju med državami članicami v zvezi z regulativnim nadzorom nad digitalnimi storitvami;

40. meni, da bi bilo treba za zagotovitev pravilnega izvajanja akta o digitalnih storitvah na enotnem digitalnem trgu uskladiti nadzor nad skladnostjo s postopki, postopkovnimi jamstvi in obveznostmi glede preglednosti iz tega akta; v zvezi s tem podpira odločen in strog nadzor izvrševanja s strani neodvisne nadzorne strukture EU, ki bo pristojna za nalaganje glob na podlagi ocene jasno opredeljenih dejavnikov, kot so sorazmernost, tehnični in organizacijski ukrepi ter malomarnost; meni, da bi to moralo vključevati možnost, da globe temeljijo na odstotku skupnega letnega prometa podjetja;

41. poudarja, da bi bilo treba pri revizijah notranjih politik in algoritmov ponudnikov digitalnih storitev ustrezno upoštevati pravo Unije, zlasti temeljne pravice uporabnikov storitev, ob upoštevanju pomena nediskriminacije ter svobode izražanja in obveščanja v odprti in demokratični družbi ter brez objave poslovno občutljivih podatkov; poziva, da je treba na podlagi pritožbe ali pobude nadzornih organov oceniti, ali in kako ponudniki digitalnih storitev razširjajo vsebino, na primer s sistemi za priporočanje in elementi optimizacije, kot sta samodejno dokončanje in vodilne teme;

42. meni, da bi morala biti poročila o preglednosti, ki jih bodo pripravili platforme in pristojni nacionalni organi, javno objavljena in analizirana, da bi prepoznali strukturirane trende pri odstranitvi vsebin in blokiranju na ravni EU;

43. poudarja, da je treba povečati vlogo uporabnikov pri uveljavljanju svojih temeljnih pravic na spletu, vključno z lahko dostopnimi, nepristranskimi, preglednimi, učinkovitimi in brezplačnimi pritožbenimi postopki, mehanizmi za poročanje o nezakoniti vsebini in nezakonitemu ravnanju posameznikov in družb, pravnimi sredstvi, vzgojnimi ukrepi in ozaveščanjem o vprašanjih varstva podatkov ter varnosti otrok na spletu;

torek, 20. oktober 2020

44. meni, da so pretekle izkušnje pokazale, da je smiselno omogočiti razcvet inovativnih poslovnih modelov in okrepiti enotni digitalni trg z odpravo ovir za prosti pretok digitalnih storitev in preprečevanjem uvedbe novih, neupravičenih nacionalnih ovir, ter da bi nadaljevanje tega pristopa zmanjšalo razdrobljenost notranjega trga; poleg tega meni, da lahko zakon o digitalnih storitvah nudi priložnosti za razvoj znanja in spretnosti državljanov na področju digitalizacije, hkrati pa zagotavlja visoko raven varstva potrošnikov, tudi z zaščito spletne varnosti;

45. poudarja nujno potrebo po dogovorjenih temeljnih varnostnih standardih v kibernetskem prostoru, da bi državljani lahko v celoti izkoriščali digitalne storitve; zato ugotavlja, da morajo države članice nujno sprejeti usklajene ukrepe, da bi zagotovile osnovno kibernetsko higieno in preprečile nevarnosti v kibernetskem prostoru, ki se jim je mogoče izogniti, tudi z zakonodajnimi ukrepi;

46. naroči svojemu predsedniku, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.